

Objectiu

Implementar un sistema de seguretat proactiva a nivell de maniobra o sector, mitjançant l'adopció de la tècnica LACES com a sistema de seguretat durant l'extinció d'incendis de vegetació en entorn forestal, interfície urbana-forestal i agrícoles.

LACES

Procediment de seguretat sistemàtic i adaptatiu que cal fixar abans d'iniciar una maniobra en incendis de vegetació.

- ☑ Tots els bombers han de conèixer com implementar aquest sistema de seguretat
- ☑ Cal una avaluació cíclica dels factors que incideixen sobre el comportament de l'incendi per adquirir consciència de la situació, racionalitzar les opcions a emprendre i implementar les mesures necessàries per a la correcta aplicació del LACES.
- ☑ El LACES no és l'únic element que garanteix la seguretat. No reemplaça el sentit comú ni disminueix la responsabilitat individual dels bombers de treballar de manera segura, ni la responsabilitat dels comandaments sobre la seguretat del personal assignat i l'observança dels procediments i pràctiques segures.
- ☑ És responsabilitat de tots mantenir actualitzada una consciència de la situació que faci efectiu i segur el desplegament del LACES, recopilant informació:
 - prèvia a l'incendi: recomanacions en actuacions forestals (RAF), avisos de risc...
 - a l'incendi: tipus i evolució de la columna de fum, AGO, comportament, direcció i propagació de l'incendi, informació de la situació dels PEV, organigrama...

Aquesta informació aporta certesa a la presa de decisions, reducció dels riscos, i per tant seguretat en el treball.

LACES Bàsic:

Nivell d'implementació:

- Intervencions sobre un perímetre ben definit, amb clara transició entre la zona verda i negra
- El punt d'ancoratge de la maniobra se situa al PEV
- Possibilitat de mantenir una bona perspectiva del perímetre en què s'està treballant i de la posició dels fronts actius de l'incendi.

Funcions de seguretat a tenir en compte:

- L - (guaita):** Atès la facilitat d'accés a la zona segura, les funcions de guaita les desenvolupa el cap de línia assignat a un segment d'extinció. Aquest comandament ha de fer-se la reflexió interior de què pot fer canviar l'escenari i tornar-lo inestable i/o perillós i quins indicadors utilitzarà de referència. Pot sol·licitar la validació mitjançant el cap de maniobra, grup o sector, o del coordinador de seguretat.
- A - (ancoratge i consciència de la situació):** El PEV és un punt d'ancoratge segur, i pot ser una zona segura.
- C - (comunicació):** Establir un sistema de comunicacions òptim entre els equips de treball i el cap de línia i, entre aquest i la línia jeràrquica de comandament.

E - (ruta d'escapament): La ruta d'escapament és preferentment el traçat de la instal·lació d'aigua fins a la zona segura establerta per a aquell segment de treball.

S - (zona segura): El cap de línia ha d'identificar i assenyalar les zones segures oportunes com a punt de reunió per a tot el personal, tenint en compte les dimensions que han de ser adequades al nombre d'equips de treball i preveient el comportament previst de l'incendi.

- En zona calenta el radi de la zona segura és de 4 vegades la longitud de flama. En cas de no disposar d'aquesta informació, per visualització directa o per fonts d'informació (Acte de relleu, PAI o RAF), es pot estimar de forma aproximada la longitud de flama aplicant la fórmula de 2 vegades la alçada de la vegetació.

- En zona tèbia el radi de la zona segura serà de 2 vegades la longitud de flama esperada, aplicant el mateixos criteris que en zona calenta per estimar longitud de flama.

LACES Complet:

Nivell d'implementació:

- Intervencions sobre un perímetre mal definit, sense una clara transició entre la zona verda i negra
- El PEV no és el punt d'ancoratge inicial de la maniobra forestal (instal·lació d'aigua o línia de defensa)
- Impossibilitat de mantenir una bona perspectiva del perímetre en què s'està treballant, dels fronts actius i punts crítics que poden afectar sobtadament la posició de la dotació si l'incendi els traspassa.
- Zona amb potencial de retorn

Funcions de seguretat a tenir en compte:

L - (guaita): Cal assignar la funció de guaita de manera específica a un bomber.

El cap de sector, coordinat amb el cap de línia, ha de supervisar la idoneïtat de l'emplaçament del bomber triat per fer de guaita. El cap de sector pot sol·licitar l'assessorament del coordinador de seguretat o del suport tàctic per a aquesta validació.

En el cas que, en determinades zones, sectors, o segments, l'incendi presenti situacions d'especial risc, el coordinador de seguretat o el cap de segment/sector haurà de supervisar i donar suport a les funcions assignades al guaita en aquell segment/sector.

A - (ancoratge i consciència de la situació): El PEV no és el punt d'ancoratge de l'inici de la maniobra forestal. El punt d'inici efectiu de la maniobra d'extinció forestal ha de reunir els requisits de punt d'ancoratge, especialment ha de controlar que disposi de les característiques necessàries per a que l'incendi no tingui capacitat de flanquejar-lo.

C - (comunicació): Establir un sistema de comunicacions òptim entre els equips de treball i el comandament assignat al segment, entre aquest comandament i el guaita assignat, i entre el cap de línia i el cap de sector / CCB, per comprovar regularment el correcte funcionament.

E - (ruta d'escapament): El cap de línia/sector ha de planificar les rutes d'escapament adequades per al trasllat de tots els membres dels equips de treball inclosos en la maniobra d'extinció fins a la zona de segura assignada. Les rutes d'escapament s'han de poder identificar de manera clara i han de ser conegudes per tothom.

S - (zona segura): El cap de línia o de sector ha de planificar i identificar una zona segura de dimensions i ubicació adequades per protegir els equips de treball de la calor radiant i convectiva, dels perills coneguts sense necessitat d'altres mesures de protecció reactives (a banda del propi EPI) i ha de permetre romandre al lloc sense problemes.

La verificació de l'ancoratge i posició del guaita, la idoneïtat de la ruta d'escapament (en funció de les característiques del terreny i llargada de la ruta), així com el dimensionament i característiques de la zona segura, requereixen un treball d'anàlisi per anticipar l'escenari que ha d'activar el LACES. Anticipar el comportament de foc i moviment de propagació formen part de la consciència de la situació que ha de tenir tot equip que treballa en incendis forestals.